

УДК 327.34

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ РОСІЇ ПІД ЧАС ПРЕЗИДЕНТСЬКОЇ ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ

Малявін Євген Вікторович,

старший викладач кафедри соціології та політології,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,

Авторське резюме

Автор статті аналізує діяльність політичних партій, які приймають участь у проведенні виборчої кампанії на посаду Президента Росії у 2018 році. Досліджено специфіку ведення агітації опозиційними парламентськими політичними партіями: КПРФ та ЛДПР. Визначено, що кандидати від цих партій В. Жириновський (ЛДПР) та П. Грудини (КПРФ), проводять виборчу кампанію, використовуючи традиційні методи і орієнтуються лише на незначну частку електорату. Політична партія «Єдина Росія» активно приймає участь у виборчій кампанії діючого президента Росії В. Путіна. Серед традиційних форм роботи з електоратом, провладна партія залучається до просування, підтримуваного кандидата популяризуючи його через мережу Інтернету.

Розкрита передвиборча компанія на пост голови держави Російської Федерації дозволяє автору дійти висновку про стабільність стану політичних партій, які незважаючи на багатопартійність, схильні імітувати конкуренцію, критикуючи політику влади в цілому працювати не скільки на отримання підтримки свого власного електорату, скільки агітувати громадян підтримати діючу політичну систему під головуванням незмінного політичного лідера.

Таким чином, у статті розкрито особливості функціонування політичних партій, що діють у Росії через аналіз їх форм роботи з електоратом під час виборчої кампанії на посаду Президента Російської Федерації в 2018 р.

Ключові слова: політична партія, вибори, президент, агітація, політична влада, кандидати.

ОСОБЕННОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПОЛИТИЧЕСКИХ ПАРТИЙ РОССИИ ВО ВРЕМЯ ПРЕЗИДЕНТСКОЙ ИЗБИРАТЕЛЬНОЙ КАМПАНИИ

Малявин Евгений Викторович

Авторское резюме

Автор статьи анализирует деятельность политических партий, которые принимают участие в проведении избирательной кампании на должность Президента России в 2018 году. Исследована специфика ведения агитации оппозиционными парламентскими политическими партиями: КПРФ и ЛДПР. Определено, что кандидаты от этих партий В. Жириновский (ЛДПР) и П. Грудинин (КПРФ), проводят избирательную кампанию, используя традиционные методы и ориентируются лишь на

незначительную долю электората. Политическая партия «Единая Россия» активно принимает участие в избирательной кампании действующего президента России В. Путина. Среди традиционных форм работы с электоратом, провластная партия привлекает к продвижению, поддерживаемого кандидата популяризируя его через сеть Интернета.

Раскрыта предвыборная компания на пост главы государства Российской Федерации позволяет автору сделать вывод о стабильности состояния политических партий, несмотря на многопартийность, склонны имитировать конкуренцию, критикуя политику власти в целом работать не столько на получение поддержки своего собственного электората, сколько агитировать граждан поддержать действующую политическую систему под председательством постоянного политического лидера.

Таким образом, в статье раскрыты особенности функционирования политических партий, действующих в России через анализ их форм работы с электоратом во время избирательной кампании на пост Президента Российской Федерации в 2018 г.

Ключевые слова: политическая партия, выборы, президент, агитация, политическая власть, кандидаты.

PECULIARITIES OF THE ACTIVITIES OF POLITICAL PARTIES OF RUSSIA DURING THE PRESIDENTIAL ELECTION CAMPAIGN

Evgeny Malyavin

Abstract

The author of the article analyzes the activities of political parties that take part in the conduct of the election campaign for the post of President of Russia in 2018. The specificity of conducting agitation by opposition parliamentary political parties: the Communist Party of the Russian Federation and the Liberal Democratic Political party was investigated. It is determined that the candidates from these parties V. Zhirinovskiy (LDPR) and P. Grudinin (CPRF), conduct an election campaign using traditional methods and focus only on a small fraction of the electorate. The political party «United Russia» is actively participating in the election campaign of Russian President Vladimir Putin. Among the traditional forms of working with the electorate, the pro-government party attracts the promotion of a supported candidate by popularizing it through the Internet.

Disclosed election campaign for the post of head of state of the Russian Federation allows the author to conclude that the stability of the state political parties despite the multi inclined to imitate the competition, criticizing the policy of the authorities in general to work not so much for the support of his own electorate as to agitate citizens to support the existing political system under the chairmanship of an unchanging political leader.

Thus, the article reveals the peculiarities of political parties operating in Russia through analysis of their forms of work with the electorate during the election campaign for President of the Russian Federation in 2018th.

Key words: political party, elections, president, agitation, political power, candidates.

Постановка проблеми. Політичні партії є виразниками інтересів різних соціальних груп і мають за мету отримання політичної влади у суспільстві. Виборчі кампанії, як механізмів оновлення влади у демократичних державах актуалізує діяльність політичних партій. Чергові вибори на посаду Президента Російської Федерації у 2018 році не стали винятком і засвідчили нову хвилю активізації роботи політичних партій. Незважаючи на низький рівень конкуренції, що притаманний політичній еліті сучасної Росії та фактичну безальтернативність кандидатури діючому Президенту В. Путіну, політичні партії намагаються підтримувати фон збереження ніби то демократичних процесів у по-суті авторитарній державі – Росія.

Аналіз наукових досліджень та публікацій. Дослідження політичних партій постійно привертають увагу вчених різних галузей науки, акцентуючи увагу на розгляді окремих складових партійного життя. Так, свій внесок у формування наукового знання про партії внесли такі дослідники як М. Вайнер Р. Даль, М. Дюверже, А. Лейпхарт, Г. Алмонд та інші [1, 7]. Серед українського кола вчених проблематика партійного будівництва знайшла своє відображення у працях В. Бебика, А. Кройтора, І. Павленко, М. Примуша, Ф. Рудича, С. Телешуна, М. Томенка, О. Фісуна, В. Шаповала, Г. Щедрової та інших [6].

Метою статті є розкриття особливостей функціонування політичних партій, що діють у Росії через аналіз їх форм роботи з електоратом під час виборчої кампанії на посаду Президента Російської Федерації.

Виклад основного матеріалу. З понад 77 політичних партій, офіційно внесених до реєстру Міністерством юстиції Російської Федерації за підсумками, останньої виборчої кампанії, у парламенті представлені лише чотири, що мають свої фракції («Єдина Росія», КПРФ, ЛДПР, «Справедлива Росія»), дві партії мають по одному депутати, і не входять у жодну із фракцій.

Відповідно до російського законодавства, на сьогоднішній день, офіційно зареєстрованим першим кандидатом на посаду Президента Росії й учасником виборчої кампанія став Володимир Жириновський, висунутий політичною партією ЛДПР, а другим став підприємець Павло Грудінін, висуванець КПРФ. Оскільки обидві політичні партії є парламентськими, то їхні кандидати не потребували проходження процедури збору підписів на свою підтримку.

У цілому, переважна більшість політичних партій демонструють стабільну прихильність нинішньому главі держави й, тією чи іншою мірою, працюють на його виборчу кампанію. Ізюминкою нинішньої президентської гонки, швидше за все, стане лише пошук відповіді на питання: хто прийде до фінішу другим – новий кандидат від комуністів, КПРФ – П. Грудінін або незмінний глава ЛДПР В. Жириновський.

Виходячи з аналізу офіційної агітації, партія ЛДПР схильна працювати в традиційному для їхнього лідера стилі. Головна ставка робиться на харизматичності кандидата. В. Жириновський, і до цього не обділений любов'ю ЗМІ збільшив свою присутність на телеекранах в 1,5 рази, під час ефірів встиг проговорити всі свої основні тези передвиборної програми ЛДПР «100 кроків: Настав час зробити потужний ривок уперед!». Виходячи з активних коментарів у соціальних мережах, серії теле-дебатів і заявлених грандіозних планів на всю агітаційну кампанію, В. Жириновський, продовжує відігравати роль масовика-витівника, щоб підігрівати увага до такого заходу як вибори, незважаючи на передбачуваність результату чергових виборів Президента Росії. До вже відпрацьованої технології агітаційних поїздів, виборчий штаб партії ЛДПР анонсував грандіозний агітаційний авіа переліт по 10 містам Росії [4]. Тим самим спробувавши створити образ активного кандидата, що використовує у своїй роботі тактику динамічності й оперативності, ефект присутності скрізь і відразу у всіх куточках країни. При вдалій її реалізації й залученні артистів у партії є шанс точно не втратити свій електорат, але одержати новий, однозначно, не вийде. При цьому політичні банери із символікою партії ЛДПР уже оновлені у всіх регіонах Росії.

Комуністична партія – КПРФ вирішила зробити ставку на нове досить «молоде як для їхнього політичного руху» обличчя 57-літнього П. Грудініна, створивши інтерес до нього вже з перших днів ведення виборчої кампанії, однак використання старих методів агітації, стало підтвердженням для електорату, що їх «червоний директор» чергова успішна технологія влади. Головні акценти в передвиборній компанії були зроблені на фактах безпартійності їхнього кандидата й успішність його як бізнесмена. Перший акцент, з яких, став фундаментом для просування ідеї об'єднання в єдину коаліцію, не тільки комуністів, прихильників національно-патріотичних сил, але й звичайних громадян, що перебувають поза політикою. Другий, побудований на створенні іміджу господарника, що зумів створити процвітаюче багатопрофільне підприємство в окремо взятому регіоні, а виходить, даний кандидат може втілити подібний проект у масштабах всієї країни.

Необхідно відзначити, що з початку висування П. Грудініна кандидатом на пост президента почалася масована кампанія в ЗМІ з метою створення ажіотажу навколо кандидатури комуністів. Проїшла серія публікацій які очорняють, так вихваляють П. Грудініна. Але загальний стиль проведення агітаційної кампанії залишився незмінним – критика діючої влади, обвинувачення в чорному піарі з боку влади, уже на старті обвинувачення у фальсифікаціях всієї виборчої системи в цілому. Так, голова ЦК КПРФ і по сумісництві голова Виборчого штабу кандидата на пост Президента П. Грудініна – Геннадій Зюганов офіційно на

партійному сайті опублікував заяву, у якій відкрито обвинуватив ЗМІ в «регулярному поширенні неправди й наклепу відносно керівництва КПРФ і партійних активістів, що особливо беруть участь у виборах», далі приводяться факти нападок на адресу П. Грудініна. А саме, роздачу в регіонах від його імені агітаційних матеріалів без вихідних даних, а так само всілякі провокації, 9 січня в селищі «Радгоспу імені В. І. Леніна», з якого П. Грудінін і створив «соціалістичний оазис у джунглях підмосковного капіталізму» була спалена агітаційна куля з емблемою КПРФ [3]. Виходячи з логіки розвитку подій, вся наступна кампанія КПРФ буде побудована на обвинуваченнях і посиленій роботі в регіонах за традиційними схемами: пікети, мітинги, роздача листівок.

Після закінчення новорічних свят регіональні відділення КПРФ почали заявляти про відкриття штабів і розгортанні їхньої роботи на рівні усіх суб'єктів федерації. А от масових мітингів, проведених комуністами, не спостерігалось, а ті які відбулися, не відрізнялися особливою активністю електорату. Так, 27 грудня тюменські комуністи влаштували пікет, анонсований під гаслом «За чесні вибори», на якому, по суті силами лише 15 комуністів, проводилася агітація за кандидата в президенти від КПРФ П. Грудініна [2]. Технічно якість запускених у мережі агітаційних матеріалів навряд чи зможе додати нові голоси в скарбничку електорату П. Грудініна. Так, відеоролики «Уперед, у соціалізм» й «Грудінін вивалив правду! У Держдумі мертва тиша» були досить популярні з моменту висунування, але інтерес швидко згас.

Основні положення передвиборної програми «20 кроків Павла Грудініна» об'єктивно позбавлені раціонального зерна, і головне не дозволяють сегментувати електорат. Тобто складаються з набору гасел, розрахованих на поліпшення життя відразу й всіх! Виходячи з іміджу П. Грудініна як господарника й бізнесмена, то економічні пропозиції змусять засумніватися в його адекватності середнє покоління росіян. Наприклад, у передвиборній програмі мінімальний розмір оплати праці пропонується підняти з поточних 9489 рублів до 25-30 тис. рублів, зростання пенсій до 50 % від середньої зарплати. А чого коштує пропозиція вийти Росії із СОТ, що по суті приведе до повної економічної ізоляції країни [2]. Таким чином, шансів у кандидата від партії КПРФ виграти нинішню передвиборну гонку відсутні. Крім того, без кардинальних змін у веденні агітації комуністи не зможуть досягти й настільки бажаного другого результату у фіналі виборів.

Також слід нагадати і про історію, з банківськими рахунками в іноземних банках, зареєстрованих на ім'я П. Грудініна, може стати вагомим аргументом для скасування реєстрації й зняття кандидат з передвиборної гонки на будь-якому етапі виборчої кампанії. Але є й інший варіант розвитку подій – з'ясування відносин між двома представниками старої школи системної

опозиції КПРФ і ЛДПР, що дасть можливість здобути впевнену перемогу діючому президентові вже в першому турі!

Доля двох парламентських партій, що залишилися, також очевидна – підтримка самовисуванця В. Путіна. На проведених наприкінці грудня 2017 року з'їздах провладної партії «Єдина Росія» і партії «Справедлива Росія» були озвучені одностайні рішення – не висувати своїх кандидатів і підтримати в президентській гонці нинішнього главу Росії. В умовах легалізації факту «перезатвердження» на посту президента Росії В. Путіна, необхідно максимально створити образ всенародної любові й підтримки, без залучення додаткових ресурсів. Особливістю ведення виборчої кампанії «Єдиної Росії» стало збільшення присутності агітаційної інформації в мережі Інтернет, популярність якої забезпечує охоплення широкої аудиторії різних вікових і соціальних груп, особливо молоді. Однак, саме в цьому напрямку політтехнологам необхідно підсилити роботу, щоб подача інформації була доступна до розуміння для конкретних цільових аудиторій. Варто відзначити, якісний новорічний ролик, розміщений «Єдиною Росією» 28 грудня на You tube, орієнтований на створення іміджу захисника інтересів простих росіян, які відповідають йому взаємністю буквально з дитячого віку! Незважаючи на той факт, що 30 грудня ролик був вилучений з мережі, за два дні його трансляції агітаційний ефект було досягнуто.

Активізація електорату у віці 18-25 років здійснюється також через соціальні мережі. У яких відзначена поява об'єднань студентської молоді для підтримки діючого президента Володимира Путіна. Так, з 22 грудня, за інформацією одного з активістів руху підтримки Станіслава Куликова, було опубліковано більше 850 постів у соціальних мережах. Також, прес-секретар Виборчого штабу кандидата на посаду президента В. Путіна Андрій Кондрашов заявив про ведення онлайн-трансляцій у таких масових соціальних мережах як «ВКОНТАКТЕ», «Однокласники», «Клуб друзів Путіна В. В». всієї роботи центрального й регіонального штабів [5].

Висновки. Таким чином, передвиборна компанія на пост голови держави Російської Федерації з успіхом констатує стабільність політичних партій, які незважаючи на багатопартійність, схильні імітувати конкуренцію, і критикуючи політику влади в цілому працювати не скільки на отримання підтримки свого власного електорату, скільки агітувати громадян підтримати діючу політичну систему під головуванням незмінного політичного лідера.

Список використаних джерел

1. Исаев В. А. Политические отношения и политический процесс в современной России : учеб.пособие / В. А. Исаев. – СПб.: Питер, 2008. – 394 с.
2. «Красная Линия» о Павле Грудинине: Территория социального оптимизма [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://kprf.ru/activity/elections/171679.html>
3. Ложь и провокации нас не испугают. Заявление Президиума ЦК КПРФ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://kprf.ru/party-live/cknews/171967.html>
4. Мощный рывок вперед! Программа В.В. Жириновского «100 ПУНКТОВ» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://ldpr.ru/leader/Powerful_leap_forward_2018/
5. Путин – ОК: штаб кандидата вышел в соцсети [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://www.gazeta.ru/politics/2018/01/11_a_11609498.shtml
6. Рябов С. Г., Томенко М. В. Основы теорії політики / С. Г. Рябов, М.В. Томенко. – К.: Тандем, 1996. – 192 с.
7. Себайн Д. Г., Торсон Т.Л. Історія політичної думки / Д. Г. Себайн, Т. А. Торсон. – К.: Основи, 1997. – 838 с.

References

1. Isaev V.A. 2008. Politicheskie otnosheniya i politicheskij process v sovremennoj Rossii [Political relations and political process in modern Russia] Piter, Sankt-Peterburg, 394 (in Russian).
2. «Krasnaja Linija» o Pavle Grudinine: Territorija socialnogo optimizma [«Red Line» about Pavel Grudinin: Territory of social optimism] Retrieved from: <https://kprf.ru/activity/elections/171679.html> (in Russian).
3. Lozh i provokacii nas ne ispugajut. Zajavlenie Prezidiuma CK KPRF [Lies and provocations will not scare us. Statement of the Presidium of the Central Committee of the Communist Party] Retrieved from: <https://kprf.ru/party-live/cknews/171967.html> (in Russian).
4. Moshhnyj ryvok vpered! Programma V.V. Zhirinovskogo «100 PUNKTOV» [Powerful leap forward! The program of V.V. Zhirinovskiy «100 POINTS»] Retrieved from: https://ldpr.ru/leader/Powerful_leap_forward_2018/ (in Russian).
5. Putin – OK: shtab kandidata vyshel v socseti [_Putin – OK: the candidate's headquarters went into social networks] Retrieved from: https://www.gazeta.ru/politics/2018/01/11_a_11609498.shtml (in Russian).
6. Ryabov S.H., Tomenko M.V. 1996. Osnovy teorii polityky [Fundamentals of the theory of politics] Tandem, Kyiv, 192 (in Ukrainian).
7. Sebayn D.H., Torson T.L. 1997. Istoriya politychnoyi dumky [History of political thought] Osnovy, Kyiv, 838 (in Ukrainian).

Малявін Євген Вікторович — старший викладач кафедри соціології та політології, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут».

Адреса: вул. Кирпичова, 2, м. Харків, Україна, 61002.

Малявин Евгений Викторович — старший преподаватель кафедры социологии и политологии, Национальный технический университет «Харьковский политехнический институт».

Адресс: ул. Кирпичева, 2, г. Харьков, Украина, 61000.

Malyavin Evgeny Viktorovich — senior lecturer at the department of Sociology and Political science National Technical University «Kharkov Polytechnic Institute».

Address: Kirpicheva str., h. 2, Kharkov, Ukrainian, 61002.

e-mail: evgeny.party@ukr.net

Стаття надійшла до редакції 18.11.2017 р.